

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popului Nr. 18.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjean în Ploști

Chestiunea
școalelor române
din Brașov.

București, Maiu 1898.

IX.

— Finalul seriei. —

(c). Politica guvernului maghiar față de școalele române din Brașov constituie în sine o parte integrantă a perversului sistem politic, pe care 'și-l-au făcut Ungurii în scopul utopist de a desființa naționalitatea pe Români de sub coroana ungară. Rapindu-le celor trei milioane de Români ori-ce drepturi naționale la viața publică a statului ungar, nimicindu-le ori-ce posibilitate de a se manifesta și afirma politicește ca Români, încălcându-le până și biserica și legea lor strămoșească — stăpânitorii unguri s'au năpustit cu furia lor șovinistă și asupra școalelor române.

Am accentuat la începutul seriei noastre, că osebit asupra școalelor române din Brașov, cari an de an dau un însemnat contingent de tineri harnici și naționaliști, guvernul unguresc 'și-a așezat de mult timp privirile sale pofitoare.

Causa pentru care asediul general nu s'a dat decât abia acum, este a se căuta nu numai în stările politice interioare ale Ungariei, ci până la un punct și în stările politice dela noi.

Până acum câțiva ani, când chestiunea națională luase un curent atât de puternic în Transilvania, la noi și în străinătate, guvernul unguresc avea serioase motive a se teme, că un atac asupra școalelor române din Brașov ar fi provocat atât în Transilvania, cât și la noi și în străinătate o revoltă a spiritelor, care ar fi putut fi fatală dominației maghiare.

Astăzi însă, când din grația dlui Sturdza chestiunea națională a suferit lovitură cum nu mai suferise, ear' Ungurii înarmați cu armele ce li-s'au mijlocit în mare parte tocmai prin acele lovituri au însălbățecit cu deservire regimul de opresiune, căruia sunt expuși frații noștri de peste munți, — guvernul unguresc s'a văzut scâpat de temerile de altă-dată și a pus la cale asediul general contra școalelor române din Brașov.

Nenorocirea a fost, că dl Sturdza prin procedurile față de Unguri și prin atitudinea dușmănoasă ce a manifestat față de școalele din Brașov — a devenit conștient sau inconștient, complicele guvernului unguresc.

Pentru-că: dacă dl Sturdza nu s'ar fi făcut culpabil de faimoasele delațiuni dela Orfeu; dacă d-sa nu s'ar fi condus de odioasele interese de partid până a tăia ajutoarele legale ale școalelor române din Brașov — sîntem conștienți, că guvernul unguresc n'ar avea azi îndrăzneala pe care o are și față de metropolitul Miron și față de organele școalelor din Brașov și față de guvernul statului român!

Unde ar fi fost posibile asemenea proceduri din partea guvernului unguresc față de școalele române din Brașov, dacă drepturile acestor școale la ajutorul statului român ar fi fost reprezentate înaintea guvernului unguresc de bărbai ca fericitul mare om Ioan Brătianu, ori ca regretatul distins ministru de externe Alexandru Lahovari!

Dar' oamenii acestia aveau autoritate morală față de Unguri, ear' nu autoritatea... dlui Sturdza!

Posiția nenorocită pe care 'și-a creat-o dl Sturdza față de guvernul unguresc constituie, incontestabil, un dezavantaj serios pentru chestiunea școalelor din Brașov, care e să se tranșeze prin tratative diplomatice între guvernul din Budapesta și guvernul nostru.

Căci, ajuns odată la succesul de-a fi zădărnici pentru moment încasarea

rentelor cari le datorește statul nostru școalelor din Brașov, guvernul unguresc va stărui cu atât mai încăpăținat în planurile odioase ce 'și-le-a croit față de aceste școale.

Dăm aici două dovezi oficiale, zdrobitoare pentru acei naivi, cari ar mai avea un grăunte de încredere în legalitatea și loialitatea guvernului din Budapesta.

Pester Lloyd, oficiosul guvernului maghiar, publică relativ la declarațiile din senat ale dlui Sturdza următorul comunicat de cea mai mare importanță:

„Cu privire la subvențiunile de stat ce s'au dat din București școalelor române din Ungaria 'i-se comunică lui Pol. Corr., că guvernul unguresc nu ridică nici un incident față de rentele de donațiune basate pe un titlu de drept privat, la a căror plată România este obligată, întru-cât solvirea acestor sume se va face prin mijlocirea organelor guvernului unguresc către cei în drept. De sine înțeles, că totuși ministrul instrucțiunii își rezervă dreptul de-a examina cu deamănuntul acest pretins (!) titlu de drept privat. Astfel de titluri există, ce e drept, d. e. biserica Sf. Nicolae din Brașov posedă moșiile din România Miteiu, Simlic, muntele Sf. Ilie, Prisca și Valea-neagră, a căror venituri formează averea inatacabilă a bisericii. În alte cazuri însă, și aceasta trebuie cu deosebire accentuat, titlul de drept al unei pretențiuni de despăgubire pentru donațiuni prescrite și caduce ce le au școalele din Transilvania față de România, este o simplă ficțiune (!), ca prin această formă, la aparență inexceptionabilă, să preîntîmpine interdicțiunea căreia este expusă acceptarea unei asemenea subvențiuni din partea unui stat străin. Acceptarea unor astfel de subvenții de către școale publice și biserici, e adevărat oprită prin lege. Ei deci lucru explicabil, că acceptarea banilor statului român din partea școalelor române din Transilvania nu s'a făcut în formă odoasă și ilegală a subvenției și a daniei, ci sub titlul de despăgubiri pentru donațiuni încasate și secularizate. Guvernul maghiar este ferm decise să pună capăt unei asemenea stări ingrijitoare și nu se dă înapoi nici chiar dela jertfe pecuniare, cari trebuie făcute în interesul cauzei. Ministrul de culte și instrucțiune Wlassics, a trimis o adresă consistorului greco-ortodox ca susținător al școalelor, în care îi asigură o despăgubire completă, sub anumite modalități, pentru sistarea subvențiunii din București. Consistorul greco-ortodox, fiind scăpat de situația penibilă ce zace în primirea unei subvențiuni din străinătate, va primi și garanția liniștitoare, că grație libertății guvernului unguresc nu se va produce nici cel mai mic dezavantaj școlar și cultural românesc, ci acestea vor primi din partea ministrului maghiar de culte și instrucțiune publică sprijin și promovare în măsură suficientă.”

Pentru-ca dovezile cuprinse în acest comunicat să fie și mai complete, un alt organ al guvernului maghiar, P. Napló, reproducând comunicatul, adaugă următoarele:

„Relativ la această știre a oficioasei vienezze „Politische Correspondenz”, observăm că ajutorul rămâne totuși o subvenție, fie el trimis în ori-ce formă și pe ori-ce cale și, în consecință, guvernul ungar numai cu o condiție poate permite primirea acestei subvenții, anume dacă școalele ardelene se vor supune dispozițiilor pe cari le prescrie legea din 1883 școalelor cari primesc ajutor de stat; căci suma, de ori-ce origine ar fi ea și provină ea de ori-unde, îndată-ce este trimisă școalelor respective prin intermediul statului ungar, ea nu poate fi socotită decât ca un ajutor de stat, de oare-ce legea nu permite sub nici o formă, nici unei instituții se primească ajutoare de stat străin. Și dacă guvernul român vrea să dea un ajutor, numai statului ungar îl poate da, care la rândul său nu-l poate deservi școalelor ardelene sub altă formă și sub alte condiții, fără violarea legii, decât numai ca ajutor de stat.”

În fața unor dovezi oficiale atât de categorice despre intențiile perfide ce nutrește guvernul din Budapesta față de școalele române din Brașov, — ori-ce comentarii sînt de prisos. Mărturisirea brutală a acestor intenții de chiar organele guvernului maghiar trebuie să convingă și pe omul cel mai miop politicește: că ținta adevărată a guvernului unguresc e să maghiarizeze școalele române din Brașov, fie prin acordarea unui ajutor de stat, pe care Wlassics e gata să-l dea cât de îmbelșugat, fie prin rentele cari le vor primi aceste școale dela statul român prin intermedierea guvernului din Budapesta!

Din fericire pentru marile interese naționale: sinoadele parohiale ale bisericilor Sf. Nicolae și Sf. Adormire, cari susțin școalele române din Brașov, — au fost la înălțimea datoriei lor și prevăzând primejdia au tăiat guvernului maghiar ori-ce nădejdi în realizarea țintei lui criminale.

Întrunindu-se la 17 Maiu în sesiune extraordinară pentru a lua poziție față de criza extrem de gravă a școalelor pe cari cu atâtea jertfe le-au întemeiat și le susțin Români brașoveni, sinoadele parohiale ale celor două biserici au votat fiecare în unanimitate hotărârile cele mai demne, mulțumită cărora putem spune, că școalele române din Brașov sînt salvate!

Având aceste hotărâri cea mai mare însemnătate, le reproducem în întregime.

Sinodul bisericii Sf. Nicolae a luat următoarele hotărâri:

1. Școalele române centrale din Brașov, resp. Eforia lor, n'au cerut și n'au primit nici-odată subvențiune dela stat sau domeniul străin, ci au primit ajutor de susținere dela biserica S-tului Nicolae din loc.

2. Nici biserica S-tului Nicolae din Scheu n'a cerut și n'a primit subvențiune din afară, ci a pretins și a primit numai o despăgubire pentru proprietățile ce le-a avut în România și care dela 1813 au trecut la statul român, fără însă ca printr-asta biserica să-și pierdă dreptul asupra lor.

3. Bănuiala, căreia îi dă expresiunea rescriptul ministerial, că prin presupusa subvențiune școalele de aici au fost puse sub influența materială a unui stat străin, n'are nici un temei, căci statul român prin aceea că a dat, nu subvențiune, ci despăgubire bisericii S-tului Nicolae, n'a avut nici-odată nici cea mai mică ingerență și influență materială ori spirituală asupra acestor școale.

4. Biserica Sf. Nicolae nu va cere nici nu va încasa de azi încolo pretențiunea ce o are față cu statul român și, ca să înlăture ori-ce bănuială, abize deocamdată la această încasare, dar' nu renunță la dreptul ei și va face pașii de lipsă sau pe cale judecătorească, sau pe cale diplomatică, spre a-și asigura cea despăgubire.

5. Ministrul de culte și instrucțiune publică oferă ajutor din partea statului, garantând limba de propunere și caracterul confesional al școalelor. Susținătorii școalelor însă nu se află în situația materială care 'i-ar constrânge a petiționa din ajutor, de oare-ce sînt în stare a acoperi toate lipsurile școalelor din propriile mijloace. Biserica S-tului Nicolae sub titlul „Susținerea școalelor primare” are introdusă în bugetul său suma de 12.500 fl. Pe lângă aceasta, pentru susținerea gimnaziului, a școalelor reale și comerciale, mai pune în buget deja pe exercițiul anului 1898, din veniturile sale suma de 27500 fl.

Dacă însă trebuințele școalelor, crescând, ar aduce cumva biserica în imposibilitate de a le acoperi, atunci ea va face us de bună-voință guvernului și se va adresa la el pentru ajutor.”

Sinodul bisericii Sf. Adormire a resumat aceleași hotărâri în următoarele:

1. Sinodul declară, că n'are nici o cunoștință, că școalele române din Brașov ar fi primit vreodată vre-o subvenție dela vre-un stat străin.

2. Sinodul constată, că bisericele proprietare ale școalelor sînt în pozițiune a susține aceste școli fără ajutorul guvernului ungar și la nevoie parohienii sînt gata a aduce ori-ce jertfe în acest scop.

3. Sinodul declară, că nu cere nici un ajutor dela guvernul ungar.”

Încât privește rezolvirea chestiunii rentelor ce datorește statul român bisericii Sf. Nicolae, — totul va depinde de demnitatea și energia guvernului român în a reprezenta drepturile imprescriptibile ale acestei biserici față cu pretenziunile și mistificările cari se întrevăd din partea guvernului unguresc.

Guvernul român trebuie să procedeze față de guvernul unguresc în deplin acord cu organele bisericii Sf. Nicolae. Cea mai mică șovăială ori abatere dela acest acord ar constitui o crimă națională.

Sibiu, 14 Iunie n.

Reichsrathul s'a închis! Ministrul-president al Austriei, contele Thun, a adresat câte o scrisoare către președinții ambelor case ale dietei imperiale, prin care, pe baza unei prealabile încredințări, amîna ședințele dietei. — Aceasta e știrea cea mai nouă din Viena. Astfel dar' s'a închis de nou porțile palatului parlamentar și liniștea a reintrat, cine știe până când!

Faptul e așteptat. Era vorba numai că azi se se mai țină o ședință, în care contele Thun avea să facă un ultim apel pentru rezolvirea chestiunii limbilor prin alegerea unui comitet permanent. Se vede că a renunțat și la aceasta.

„Patria” prezintă următoarele date asupra situației:

Situațiunea e staționară. Terorismul Schöuererianilor ține în frâu stînga. Contele Thun pare a se apropia mai mult de dreapta, după-ce s'a convins de zădărnicea încercărilor de a liniști spiritele recalcitrante ale obstrucționistilor.

În 12 Iunie va avea loc la Praga ședința comitetului executiv al marilor proprietari centraliști, la care va lua parte și ministrul Dr. Bärnreither.

Clubul polon a lansat un comunicat, în care regretă, că partidele opozante necesitează guvernul a face din nou us de ș-ul 14 al constituțiunii, pentru satisfacerea celor mai urgente necesități ale monarhiei. Clubul exprimă convingerea, că dezvoltarea sănătoasă a constituționalismului corespunde trebuințelor statului și țărilor și este deci o cerință imperioasă, ca conflictul boem-german să se rezolve cât mai curînd prin comuna învoire a ambelor popoare. Clubul se declară gata, a sprijini toate tendințele guvernului în direcțiunea aceasta. În fine susține ne-schimbabil solidaritatea dreptei și principiile pe cari s'au coalizat partidele dreptei.

Foile cehe și polone anunță, că partidul popular catolic s'a asociat din nou în toate provinciile partidelor dreptei.

Atentatele asupra școalelor noastre se urmează neconștient în toate părțile. Atentatorul este statul, care prin organele sale încearcă toate căile și modurile, de a înfința prin comenele românești școale de stat.

Procedurile guvernului sînt variate. El lucră când cu forța, când cu banii, când cu șiretenia. Scopul însă e același consecuent: maghiarizarea Românilor prin școale de stat.

Estă un caz, din apropierea Sibiului. Guvernul a încercat să oblige comuna a-și face ea însăși școală de stat, făcându-i o propunere foarte stranie, cu adevărat bănuflistă. Bravii Români însă au respins cursa.

Eată ce ni-se scrie:

Alămor, 12 Iunie n.

Notarul cercului Armeni a convocat pe 6 Iunie n. reprezentanța comunei Alămor la o ședință, propunînd spre dezbateră între altele ordinul vicecomitetului Albei-inferioare, prin care provoacă reprezentanța comunală a afla modalitatea, pe ce cale are să se edifice aci școală

de stat. Ordinul vicecomitetului propune, ca comuna se contragă un împrumut de mai multe mii pe garanția sa, ear' statul va închiria apoi școala și va solvi chiria ca să se poată plăti în rate suma împrumutată.

Al doilea ordin zice, că comuna să se oblige a presta lucrul cu mâinile și carul, până se va sfîrși lucrul la școală.

Reprezentanța comunală a făcut unanimă opoziție contra ambelor propuneri, motivîndu-și ținuta cu starea faptică a comunei. Confesiunea gr-cat. are școala sa, edificată numai în anul 1894, și care a costat peste 3 mii fl. Asemenea și confesiunea greco-orientală are o sală de propunere din școala gr-cat., închiriată pe 10 ani. Astfel noi nu avem nici o lipsă de școală de stat.

La al doilea ordin, ca poporul să contribuie cu lucrul, asemenea au fost toți contra, ba unul a spus-o franc, că nici pe plată nu vor lucra.

Moștenitorul de tron
și baronul Vasilco.

„Patria”, organul partidului național din Bucovina, revine la importanta știre, ce am dat și noi ieri, și îi face cuvenitele aprecieri. Ea confirmă felul nostru de a aprecia faptul, dar' mai adaugă unele observări foarte nimerite, pe cari ținem a le propaga.

Eată întreg articolul confracților bucovineni:

Cernăuți, 11 Iunie n. 1898.

Faptul, că A. S. I. Archiducele Francisc Ferdinand de Este, moștenitorul coroanei Habsburgilor, a cerut tocmai în zilele acestea, ca deputatul nostru dl baron George Vasilco să-i fie prezentat, constituie un moment de cea mai eminentă importanță pentru Români Bucovinei, căci tocmai în zilele acestea a fost deputatul nostru centrul celor mai infecte înjurări din partea presei maghiare, fără deosebire de colorit politic.

Baronul Vasilco a abordat în delegațiunii chestiunea națională, ilustrînd prin cazul concret al oprirei adunării dela Blaj contrazicerea flagrantă între politica interioară a Ungariei și politica externă a monarhiei, cât și de tot funestele consecuențe ale acestui contrast pentru relațiunile monarhiei noastre cu regatul român.

Pentru Maghiari, cari în grandomania lor cred dege, că dinții constituie centrul monarhiei, că dinții sînt singurii susținători ai ordinii în lăuntrul și a prestigiului în afară — au venit cavintele dlui br. Vasilco ca un fulger din senin. Ear' chiotul maghiarilor a fost cu atât mai intens, cu cât deputatul nostru i-a nimerit tocmai acolo unde-i doare mai mult, demascându-i drept un element, care periclitază bunele relațiuni ale Monarhiei cu statele vecine și prin urmare periclitază prestigiul și vaza monarhiei.

N'avem deci să ne mirăm, dacă vedem întreaga presă maghiară revoltată contra adevărului, regulînd în termeni împrumutați dela gura cortului pe dl bar. Vasilco. Cu atât mai mare a fost însă satisfacțiunea, când tocmai în aceste zile dorește A. S. I. Archiducele Francisc Ferdinand să vadă pe deputatul nostru.

Faptul acesta nu constituie numai o distincțiune personală, ci este de importanță eminentă pentru Români Bucovinei, cari prin discursul dlui bar. Vasilco au avansat în primele șire ale luptătorilor pentru chestiunea națională.

Și ori-cât de firescă este concluziunea aceasta, totuși este nouă de tot, fiindcă în urma vitregilor împrejurări de până acum, Bucovina cădea aproape afară de sfera românismului.

Lăncezirea națională, care domina în Bucovina, lipsa de legătură cu corpul națiunii au izolat într-o atîtă pe Români din Bucovina de Români din țările vecine, încât dincolo de Carpați și mai ales în regat se lua foarte rar act de existența noastră, de durerile și bucuriile noastre.

Consecința acestui fenomen trist este dezvoltarea de tot particulară a Românilor în Bucovina, care în multe privințe nu congruează cu dezvoltarea fraților noștri din vecini.

Trezirea spiritului național la noi, activitatea politică națională a deputaților noștri și a politicienilor noștri, pînă de conștiința și solidaritatea națională, a dus roadele binecuvîntate, că astăzi vedem restituindu-se legăturile firești între frații de același sânge.

Întreaga presă română de peste munți și din regat a relevat în termeni calzi atitudinea deputaților noștri și importanța Românilor din Bucovina pentru întreaga chestiune națională.

Urmează acum, ca ideile și sentimentele puse în circulație prin sulearea chestiunii naționale în delegații se nu rămână dorințe sau explozii momentane fără consecuențe, ci să restitue contactul stabil și reciprocitatea tuturor Românilor în lupta pentru lumină și adevăr.

Urmează, ca frații, cari aproape ne-au uitat, să-și îndrepte mai intensiv privirea asupra Bucovinei și să stea întru ajutor cu fapte și sfaturi Românilor, cari încă au o poziție interioară de tot dificilă.

De sine înțeles, aici nu poate fi vorba de un amestec politic în afacerile noastre interioare, căci acesta este contra convingerii noastre și contra firei luptei noastre. Tocmai astfel, precum nu căutăm nici noi a ține în politica interioară a regatului sau a părții de dincolo de Leitha a monarhiei, vom protesta și noi energic contra ori-cărui amestec ilicit în afacerile noastre interne.

Avem însă trebuință de sprigin moral în lupta pentru naționalitate. Numărul nostru relativ mic, față de străinii cari ne cîmpănesc, pozițiunea noastră izolată, pécatele trecutului, lipsa cultului național sînt tot atâtea momente, cari ne-au slăbit, încât astăzi nu putem desfășura acea forță, care ni-s-ar cuveni, ca singurii purtători ai caracterului național-istoric al acestei țărișoare.

În lupta pentru ștergerea păcatelor din trecut și redobîndirea poziției ce ne compete în urma importanței trecutului nostru, avem trebuință de sprigin moral al tuturor Românilor, căci numai astfel va dispăre credința, că stăm aici singuri, izolați și dați pradă străinismului, care năvălește avid asupra pămîntului nostru, sugîndu-ne sângele din vine și mîduva din oase.

Ear' salvarea românismului în Bucovina înseamnă nu numai salvarea unui sfert de milion de suflete românești, ci înseamnă, între împrejurările de astăzi, mîntuirea unei pozițiuni de mare importanță pentru întreaga chestiune națională.

Românii din Bucovina constituie astăzi factorul, care mai lesnicios poate interveni pentru cele trei milioane, cari gem sub violențele maghiare.

Ultimele evenimente ne probează acea sta îndestul.

Măcelul din Dol.

Fiorosul măcel dela Dol este așa de revoltător prin detaliile sale, încât ori-ce apreciere repugnează la primul moment.

Sîlbăticia proprietăților unguri, ușurătatea păcătoasă a solgăbirului, temeritatea gendarmilor, cari se pun la ordinul proprietarului maghiar interesat, — toate sînt momente care de sine caracterizează grozăvenia faptului sîvîrșit.

Poporul? Te miri omul, cum a putut să se poarte așa, cum s'a purtat.

Culmea tuturor însă e *cînsmul* cu care presa maghiară tractează cazul, prezentîndu-l ca o revoltă a țeranilor, pusă la cale de urgișii agitatori valahii...

Această torturare a adevărului e chiar mai feroasă decît însuși sîngerosul măcel.

Se vede tot mai mult, că sîntem în plină revoluție, alimentată de sus în jos.

* * *

Dela fața locului.

Un martor ocular descrie astfel, în „T. R.“, revoltătorul cas:

În absența protopretorului, un solgăbiru de curînd numit, și neexpert, a trimis la moment doi gendarmi la Dol. Sosită acești abiri ai stăpînirii la Dol, călăuziți de cei doi proprietari au adunat toate vitele cunoscute să le mîne în sat. Gendarmii au cerut și ajutorul viceprimarului, spunînd că voesc a număra vitele. Viceprimarul le-a stat în ajutor și mîna vitele spre sat. Ajungînd în dreptul casei lui Bereczki, acesta voi să bage vitele în curtea sa. Poporul adunat în fața casei, ruga pe gendarmi să nu strîmtoarească vitele în curte, căci se pot schilăvi, ci se însemne numele fiecărui proprietar și ei vor plăti ori-ce pedeapsă li-s'ar dicta.

Cei doi Bereczki însă cu bătele îmblăteau vitele să le bage în curte.

Primarul comunal sosit la fața locului ruga pe gendarmi să lase vitele în pace, căci el va lua asupra sa toată răspunderea. Într-aceea au mai sosit câțiva oameni dela lucrul câmpului, dela săpă, cu unelele în mînă. Gendarmii au dat poruncă să deșune sapele. Oamenii au aruncat sapele în șanț.

De față erau afară de primăria comunală numai vre-o 20—30 de oameni, cu mînile goale; nu în poziție de atac, ci cu pâlăriile a mînă, rugîndu-se de gendarmi, să le lase vitele și să le lase la pășune. Unul dintre oameni (crăsnicul) ceru să lase vitele, căci ei răspund cu averile lor pentru pagubă. În momentul acesta Bereczki Károly neputînd băga vitele în curtea sa strigă: *Tuszt! nem bírunk!* (Foc! nu răsim!).

Și gendarmii, la comanda lui, au dat foc. Crăsnicul a fost pușcat drept în cap. Teasta-i sfărmată bucăți și creierii i-au sburat departe lăsînd trupul fără viață să se prăbușească la pămînt.

Un alt glonț a trecut prin pieptul unui jurat, omorîndu-l la moment. Oamenii au luat-o care 'ncătrău la fugă și-și mîntuie viața. Unii se ascundea prin grădini. Gendarmii li luau la țîntă și pușcau după ei peste vite.

Primarul comunal cînd voi să se refugieze a fost pușcat de două gloanțe prin pulpă și genunchi și doborît la pămînt.

Un epitrop al bisericii a fost pușcat în grumazi. Un glonț a trecut prin șelele unei femei și i-a eșit prin stomach. Un băiat a fost nimerit în picior.

Într'un moment strada era deșertă; oamenii întreg strigăte de groază s'au refugiat care pe unde au apucat. Vitele au năvălit din sat la cîmp.

Auzind pușcăturile oamenii au tras clopotele într-o dungă. S'a adunat atunci poporul, dar' îngrozit de spectacolul fioros, nu s'a apropiat de gendarmi.

Preotul care se afla la cîmp, la auzul sunetelor de clopot grăbind cătră locul sin-

strului, a fost amenințat cu moarte din partea gendarmilor de se va apropia de ei.

Seara a sosit în Dol fisolgăbirul și medicul cercual. Acesta a legat ranele celor vulnerați, ear' pe cei mai grav răniți i-a trimis la spital în Cluj încă în acea noapte.

Fierosă și îngrozitoare a fost noaptea aceasta pentru sîrmanii români din Dol. Fieri de moarte te prindeau și sângele i-a încheșat în vine la vederea rădilor cadavre mutilate și a răniților cari zăceau în bălțile de sânge încheșat și cînd auzia gemetele înădușite ale răniților și tînguirile și bocetele vîduvelor și a nevinovaților copilași rămași fără părinți.

Joi, pe la prînz, au sosit din Cluj la Dol vicișpanul comitatului, un jude de instrucție, procurorul, fisolgăbirul, un judecător militar, o comisie de medici de oaste, și doi medici civili, pentru a face cercetare și „dreptate“.

În aceeași zi după prînz, judele de instrucție (Bodor) a ascultat pe cei doi gendarmi, pe preotul comunei și pe viceprimarul comunal. Medicul civil a fotografiat cele două cadavre în diferite poziții. Vicișpanul a luat fasiunile viceprimarului și a gendarmilor. Ear' medicii militari au secționat cadavrele.

Pe la orele 6 după prînz cele două jertfe au fost înmormîntate cu ceremonialul cuvințios din partea preoților G. Marșanu, din Jimbor și I. Popp din Miluan, fiind petrecute la mormînt de popor numeros din loc și jur, în inimii cu adîncă jale.

Toate comisiile sosit din Cluj la fața locului, s'au întors de cătră seară, rămînînd în Dol judele militar, și un căpitan de gendarmi cu 6 gendarmi. — Judele militar de seara dela orele 8 pînă la 12 din noapte a luat fasiunile gendarmilor, ear' azi a început a asculta martori din popor.

* * *

Cu o zi mai tîrziu același corespondent scrie încă următoarele:

„Proprietarii unguri din Dol: Bereczki József și fiul său Károly, autori principali ai măcelului de acolo, de oroarea răsunării poporului s'au mutat din Dol într'un sat îndepărtat, ducînd cu sine toată averea lor mobilă și lăsaîndu-și casa pustie. Gendarmeria încă nu s'a depărtat din Dol, deși atitudinea poporului n'o pretinde aceasta. O liniște adîncă domnește în întreg satul, numai bocetele mamelor și a vîduvelor și înfiorătoarele lor blăstămuri se aud repetându-se zi de zi, umplînd cu fiori de groază pe străinii, cari și acum continuă a cerceta comuna pentru a se informa despre umanismul gendarmilor. Primarul comunei schilăvit pe vecie, zace în spitalul din Cluj. Femeia pușcată în stomach se luptă între viață și moarte“.

Din Germania.

— Scrisoare particulară. —

Lipsa, 3 Iunie n.*)

Agitațiunile electorale.

Clara Zetkin feminisă. — Prof. Haase. — Conferența socialistului Bebel din Berlin. — Colonia română din Lipsa.

De vre-o câteva săptămîni a început toată corțirile în Lipsa. Sîntem în fața alegerilor noilor deputați a proximei sesiuni parlamentare. Vieșă de aici din oraș e tare

*) Întăzîiată din lipsă de spațiu. Red.

agitată. Ședințe de ale diferitelor partide, adunări populare sînt la ordinea zilei. În cele din urmă 10 zile au fost patru mari adunări. Lumea a luat un caracter de tot șod, în vremea de azi au prins gură toți limbii de Nemți. Toți sînt azi politicieni, toți oratori și-și bat gura în vînt fără ori-ce pic de cruțare.

Mai interesante sînt marile adunări, unde vorbește câte un referent de prin diferite partide, după care se și numește adunarea să-și ia caracterul. Numiri de aceste sînt multe și fiecare numire are câte un grup de lipitori, pe cari anumite interese le-au adunat și legat împreună.

Unii sînt socialiști-democrați, alții național-socialiști, alții democrați, liber cugetători, în fine D-zeu ti mai știe, că doar e pînă lumea de minciuni convenționale.

•

Interesantă a fost adunarea femeiască din săptămîna trecută, în care a rostit d-na Clara Zetkin un discurs fulminant pentru emanciparea femeilor. Obiectul d-nei Zetkin era: „Femeia germană în pragul alegerilor“. După-ce d-na Zetkin a combătut cu multă pricepere boalele sociale, înseamnă femeia germană să se arunce în valurile alegerilor.

Multe a vorbit oratoara din Stuttgart și bune și rele, dar' totuși aventul ei poetic a trecut stavila sănătoasei fantasil.

A uitat sîrmana, că tocmai azi la coada veacului — cînd toți apothoosară progresul omenească — zie tocmai azi noi și nu ele — femeile — trebuie să punem zăvoare pe arsenalul gîndurilor lor ușurate și să începem munca emancipării omenești.

•

Tot astfel de vorbăreț a fost și profesorul Haase, care 'și-a dezvoltat principiile în localul „societății pentru binele poporului“. D-lui voeste întărirea și asigurarea statului mijlociu (Mittelstand) și aceasta-i zace la inimă.

•

Culmea agitațiunilor electorale a ajuns-o însă fără îndoială marea adunare socialistă din „Sanssouci“ dela 1 Iunie. În această adunare a vorbit vestitul socialist August Bebel. Dl Bebel a venit anume din Berlin pe seară de 1 Iunie.

Deși adunarea a fost anunțată abia numai cu vre-o 4 zile înainte, totuși proletarii roiau din toate părțile așa, că sala deja peste un cîas și mai bine înainte era tescuită de nu mai aflai loc nici de stat în picioare. În sală erau mai bine de vre-o 3 mii, străzile din jur încă nu erau goale.

Ușile erau baricate de poliție și atît eșirea, cît și intrarea era strict oprită. La 8 ore apare — după deschiderea ședinței — deputatul August Bebel la tribună. D-lui e o figură mareată, imposantă, cu pîrul puțin dat la încărîntit, orator dela roată, care cum își deschide gura a și captivat mințile plebelor sofi, cari mai mult își bat capul cu cheinerii, că nu grăbesc în servirea berei, decît cu principiile lui Bebel.

Dl Bebel nu s'asfîște de loc să se folosească de toate mijloacele artei oratorice; îndosebi era bătător la ochi sarcasmul și tactul cu care combătea apucăturile celorlalte partide parlamentare contrare credinței social-democratice.

După-ce dl Bebel a cernut pécatele interne ale Nemților — d sa e cel mai aprig dușman al capitalismului — se încercă să introducă o formă cu totul nouă în dezvoltarea meșteșugit închipuită de teoria dlor socialiști. Date aducea frumoase în decursul vorbirii, dar' destul de triste pentru mult pretinsa bunăstare a Germaniei, soarele încă nerăsărit pe orizontul de nou apărînd al viitoarei politici zămislite în socialiste lor căpătîne.

Ar fi prea obositor ca să vă aduc toate datele dlui Bebel, cari însă — cum cred — nici nu încep în cadrul scrisoarei mele. Dar'

totuși de curiositate să vă amintesc procedura de model — în ce privește ființa și susținerea armatei germane — pentru care, făcînd aruncul, vine pe fiecare suflat din țeară peste 16 mărci (vre-o 10 fl.), bine să știm însă, că aceste sînt numai interesele după capitalul necesar, care deja e împrumutat de ani de zile.

Oare Bebel nu s'asfîște să accentueze aceasta, pentru-că a susținut, că „Italia și Austro-Ungaria sînt numai niște factori slabi și fără multă importanță în tripla alianță, al cărei suflet e Germania“, cam așa a vorbit-o dumnealui.

Încălîind apoi itele politice externe vrea să îmblânzească Franța și să pună frîu Rusului. A mai vorbit apoi pentru recunoașterea dreptului de cetățean și electoral la 21 ani, ca în alte state culturale.

A urmat discuțiune liberă, la care au luat parte mai mulți contrari, natural, că acestia au fost mai mult fluterați decît ascultați din partea prea instruiților (sau bine disciplinaților) tovarăși și prea însuflețitorilor proletari, căci berea curgea isvor.

A doua zi încă-n zori străzile erau pline de placate: „Ich wähle national-social“ etc. Ce o fi din toată agitația o să vedem peste vre-o două săptămîni la alegeri. Ce e azi am putut observa — fără multă batere de cap — și pot spune că Nemții sînt cu mult mai șoviniști, decît alții.

De egoism nu mai vreau să povestesc, căci tocmăi din socialiști, dintre cari mulți sînt milionari — înțeleg pe domnii depuțați din parlament — sufer de păcatul cu care timbrează capitaliștii. Oare cine e cel mai josnic sclav al capitalismului, decît tocmăi socialiștii? Și de n'ar fi foamea, cum zice un American caminte, care să le mai scoată prostiile din cap, la multe ne-am pute aștepta. Aș fi foarte recunoscător celui-ce 'mi-ar dovedi contrarul.

•

Ca de obicei așa și acum planează încă duhul înțelegerii și al dragostei peste societatea noastră românească, care nu puține momente petrece împreună în cea mai frățască bunăvoință.

Colonia noastră face mai în toată săptămîna câte o excursie și are dese întruniri. Mîndria însă și fala ni-o cauzează tînăra noastră artistă — blînda inimă nepretenșivă și arta întrupată — fiica criticului român Gherea, mult iubită noastră *Stefanica*, care nu odată ne-a întins momente plăcute prin destoinicia ei stăpînire asupra pianului, care acuză rîd, acuză plînge, acuză geme sub gingașele ei mînuțe.

Ce e drept, rar s'avește și la noi câte un artist, dar' dacă s'a ivit putem fi mîndri de el.

Dee cerul, ca sîrui lor să se mărească și înțelegeria între Români să se lătească!

Ip.

Chestiuni școlare.

Școala civilă de fete a „Asociațiunei“.

— Programa pe anul școl. 1897/8. —

A apărut a XII. programă a școlii civile de fete din Sibiu a „Asociațiunei“ pe anul ce se încheie. Programa cuprinde o schiță: *Rolul mamei în familie*, de dra Maria Cioban, învîțătoare și *știri școlare* din cari se vede între altele, că numărul elevelor a fost în toate 4 clasele de 80, în cursul complementar 9, ear' în internat au fost întreținute 57 de copile, dintre cari 5 au frecventat școala *elementară* a „Reuniunii femeilor rom. din Sibiu“. Examenele se țin în zilele de 22—25 Iunie c. În decursul examenelor vor fi expuse în una din salele institutului lucrurile manuale ale elevelor.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Miscarea literară la noi

de

Mihail Dragomirescu.

(Urmare și fine).

Nu zic că acești literați nu sînt de folos. Ei întrețin gustul cetirei în public; agită idei sau mai bine fragmente de idei care nu 'și-au găsit forma definitivă, și pregătesc astfel în sufletul publicului terenul pentru cel care va veni mîna poimîne și va încorda, cu opera lui, sufletele românești la unison. Dar acest folos îl aduc și ziaristi?)

*) Adevărul e, că în ziaristică și la tribuna parlamentară, s'au refugiat multe din talentele noastre adevărate, și care dacă ar fi rămas pe terenul literar, am fi putut avea o frumoasă mișcare literară. Se pronunță la tribuna parlamentară discursuri de o extraordinară frumusețe; se scriu în gazete articole de o finețe și un lapidarism remarcabil. Ce folos! Preocupăunea de actualitate, care în mod natural formează sufletul lor; faptul, că ele sînt rostite sau scrise pentru a obține un efect practic imediat, le fac să joace, aol și acum, un mare rol în mișcarea social românească, dar' nu se știe dacă și în viitor vor mai păstra o parte măcar din interesul de astăzi. E curios lucru, cu soarta acestui fel de producțiune. Ca se rămân urmări, trebuie se conțină un grad de idealitate mai mare decît poate la un moment dat se comporte execuția practică. Marea oratorie și ziaristică pare-că e un spanaj al celor învinși.

și apoi totdeauna acest folos e împreunat cu mari desavantajii și între care cel mai mare — superficializarea și falsificarea gustului public.

Și acum dacă comparăm individualitatea unuia din acești literați cități de dl Chendi cu individualitatea unui Niță Popevici sau Coșbuc — câtă distanță! Dar' toate scrierile tinerilor noștri literați nu fac cît cele două novele ale lui Popevici! Și aventul care mă îndeamnă să fac această afirmație, este totuși un entuziasm care trăsește în sufletul tuturor celor-ce l'au cetit. În Popevici, în Coșbuc sînt simburii adevărați din care a putut încolți și crește o mișcare literară, fiindcă au o individualitate clară, fiindcă calitățile ce formează această individualitate sînt concentrate, intense, și fiindcă această concentrare, această intensitate este în stare să entuziasmeze inima unui popor.

Ori nu cîmva dl Chendi se va fi entuziasmat de „basmele“ și „snoavele“ anoste ale dlui Stăncescu? Atunci ne-ar părea rău că înepăturile critice în Ardeal nu sînt la înălțimea produselor literare, ce încep să se ivească acolo! (Vorba să fie! R.d. „Trib.“)

Această reflecție ne aduce să spunem și motivul acestui articol. Dl Ilarie Chendi, dacă d-sa este același cu vicepreședintele secțiunii literare a societății Petru Maior — trebuie să fie foarte tînăr — student încă pe băncile universității din Pesta. Articolul d-sale apoi, mai dă pe față, în ce privește aprecierea deosebiților noștri scriitori, o inexpriență de

începător — și astfel n'ar fi meritat nici un răspuns, cu atît mai mult cu cît e publicat în *Familia*, o revistă veche, ce e drept, dar' care n'a strălucit nici-odată prin însemnătatea literară. L'am fi trecut cu vederea cum trecem atâtea altele și cum l'am trecut și pe acela al unui tînăr scriitor — tot student — care își ia destule aere de critic în coloanele unui ziar politic foarte răspîdit la noi. Nu l'am trecut cu vederea însă și i-am răspuns, pentru-că dl Ilarie Chendi scrie bine, ușor, are oare-care agerime critică și se poate ca în viitor să devie un foarte bun critic (? Red. „Trib.“) și în „lipsa de control“ și de „spirit critic“ al publiciștilor ardeleni, de care pe drept se plînge dl Chendi, cuvîntul d-sale, bine cugetat și avînd forma distinsă pe care o are pe de acum, poate cu timpul deveni un arbitru în mișcarea literară a Românilor din Ungaria.

În acest cas ar fi prudent și pentru rolul d-sale și pentru succesul mișcării, ca d-sa să se pîtrîndă din vreme de spiritual literaturii în genere și de spiritual literaturii noastre în special, pentru-ca judecata sa, să nu aibă trebuință de corective ca acelea indicate prin acest articol. Acum cînd scriitorii ardeleni au început să înțeleagă frumusețea limbii populului; cînd au lăsat germanismele și latinismele și sînt în stare să-și îmbrace sentimentele în forme așa de curate, cum sînt acelea în care mulți 'și-au îmbrăcat cuvîntările fînute sau articolele scrise cu ocazia sărbătorii de 3/15 Maiu; cînd potrivirea dintre fond și formă a isbutit să se facă, —

un critic merit să serve de regulator al producțiunii literare de acolo, trebuie să aibă mai multă încredere în valoarea sentimentelor noue ce es la iveală în acea parte a poporului român, decît în banalitatea sentimentală a mediocrităților de aci; și-i trebuie multă circumspecțiune în judecarea și alegerea modelelor.

Ear' acest articol a fost scris tocmăi cu gîndul de a da o impulsie nouă și salutară simțului de orientare al tînărului critic. Numai de nu ne-ar interpreta rău intențiunea!

(„Convorbiri literare“).

1848.

Cronica anului.

Sibiu, 14 Iunie.

Comunitatea încă în zilele trecute 'și-a rechemat deputații dela dietă numindu-i trădători, fiindcă au conces să se facă uniunea. Deputații sosesc în 11 l. c., și în ședința din 13 l. c. între lăcrimi își dau seamă despre cele-ce au făcut; publicul se înduplecă și-i retrimite. Prin jur circulează liste cu scop de a le umplea cu cel puțin 30 mii subscrieri în contra uniunii.

În cetatea Sibiu și Făgăraș, Români au început a se înarma, și încep a se avî în bine cu Sașii.

Grănițerii regimentului I au cerut dela generalul comandant satisfacție pentru cele întemplate la Mihail.

(Gaz. de Trans.)

Micăsasa, 14 Iunie.

Pe la casele Românilor stau soldați sîcui.

Cluj, 14 Iunie.

Br. Wesselényi provoacă jumeia în »Erd, Hir.« și nu meargă la Seghedin, ci se rămână acasă pentru — *apărarea patriei*.

Frankfurt, 14 Iunie.

Conventul votează 6 milioane taleri pentru ridicarea flotei.

Titel, 14 Iunie.

G. Sztratirovics, președintele odoborului, a sosit aci cu 500 oameni înarmați și a ocupat magazinul de arme. Insurgenții au fost apărați de 3000 serbieni. Hrabovszky a protestat la guvernul sîrbesc, acesta însă a declarat, că nu e în stare a împedeca trecerea grupelor peste Dunăre.

(Kerékgyártó: Nev. Napok).

Aforisme politice

— Una la zi. —

A fost pururea politica tiranilor înțelepți a-și ascunde faptele lor violente sub forme populare.

Macaulay.

„Bocșana“

INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT, CA SOCIETATE PE ACȚII
în Bocșa-montană.

Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește:
6% dacă acestea nu se ridică cel puțin 1 an.
5% dacă acestea stau mai puțin de 1 an.
4% cont-curent.

[1001] 3—

Direcțiunea institutului.

F. A. Sarg fiu și C-nie, Viena.

Mijlocul de curățit dinții de renume universal

„KALODONT“
și săpun de glycerin, recunoscut de cel mai bun,
e totdeauna proaspăt, fiind procurat direct

Parfumeria Meltzer, str. Csnădiei (edificiul comandai de corp).

[839] 22—

Daniel Meltzer jun.,

strada Gușteritei nr. 25, fabrică de săpun și lumini.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

1. Pădureanca. Novă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcăritul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndărălnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Blăstăm de mamă. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Némcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 8 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turenului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Geneyray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un pețitor îndărătnic. Novă de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Teară. Din poveștile californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgârșitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nusea-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanu“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanu“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislan-zoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Rusalina pământului. Poveste de Nicolae Trimbișoniu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma învinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novă de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire
librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire“, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
„Dan“, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
„Dan“, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896,
2 volume à 32 cr. 64 cr.
„Din goana vieții“, ediția III. (1895). fl. 1.75.
„Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
„Iocane sterse“, *nuvele*, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
„Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„În viltoare“, *nuvele*, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitelui și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vânzare la „Tipografia“, pe lângă

prețurile originale și anume:

„Balade și Idile“ (editura Librăriei Socce & Comp., 1893) fl. 1.50.

„Fire de tort“, versuri (ca continuare la „Balade și Idile“), editura Librăriei C. Sfetea, 1896 fl. 1.25.

La comanda, care sunt a se adresa „Tipografeiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de

a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr. porto pentru 1 volum.

La librăria „Tipografeiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Pețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiești.

Testamentul meu și Conferențe publice.

Pețul 1 fl. 50 cr.

A apărut și se află de vânzare la Librăria „Tipografeiei“, societate pe acțiuni în Sibiu:

Studiu

de

Max Nordau

Naționalitatea

Traducere

de

Rosmarin.

Această broșură, plină de idei originale
asupra *limbei naționale* și a *naționalității*, in-
ferează în cel mai necruțător mod *reuegatismul*.
Prețul cu trimitere francată e numai 25 cr.

A apărut la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea

Stuparilor

săteni

de

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului“

Prețul 85 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei
cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit
în literatura stupăritului. Broșura este scrisă
de un frunțas învățător, stupar priceput. Ea
tracetează pe scurt tot de ce are trebuință un
stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii
pentru școlarele noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,

societate pe acțiuni în Sibiu.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare
cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a
pregăti în modul cel mai potrivit orice fel de
bucate, delicate sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum
numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto
(20 cr. recomandată.)

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare următoarele:

Scrierile

mult regretatului poet-prosator

Traian Demetrescu.

„Intim“, poeme în prosă, nuvele, 1894 fl. —.50

„Sensitive“, poezii, 1894 —.50

„Iubita“, nuvele, 1895 1.—

„Priveliște din viață“, (cu portretul autorului), nuvele, 1896 1.25

„Aquarele“, poezii, ed. Șaraga, 1896 „ —.50

La comanda, care sunt de a se adresa
la „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu
(Nagy-Szeben) se se adăuga încă câte 5 cr.
porto de 1 volum.

Tinctură pentru stelnite

a lui Ditrichstein, cesaro-regesc patentată.

Efect neîntrecut întru stîrpirea stelnitelor precum și a puilor lor. Pretutindena aplicabilă fără ca prin fluiditatea ei să lase pete și urme pe tapete, stufe sau mobile. E constat prin medici, că prin ea se desinfecțează aerul din odaie; nu e periculoasă pentru foc, prin urmare e cel mai bun mijloc de a extirpa stelnite. Prețul de sticlă împănă cu pământul 40 cr., 75 cr., 1.50 și 2 fl. Recomand totodată mica mea mașină de vapori cu ajutorul căreia poți face să intre tinctura în fiecare cuib de stelnite, prin ce se pot nimici toate. Prețul unei mașine 2 fl.

Svabi, ruși, molii și pureci

se pot extirpa prin aplicarea prafului meu radical în cel mai scurt timp. Prețul de carten 40 cr. și 1 fl. Aparat de stropit tinctură ori praf din gumă, bucată 40 cr. Comandă cu rambursă ori cu trimiterea anticipativă a sumei se efectuează prompt

Ditrichstein Mór, Budapesta, VII., Nyár-utca nr. 34.

Vânzătorii primesc rabat corespunzător.

[845] 6—10

La Librăria „Tipografeiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr“ de Aloisius Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscălesc“, narațiuni de Bolanden (45 pag.) . . . — fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

Doriți se cetti

un interesant

Roman?

Vi-se recomandă

„Castelul din Carpați“

— Roman din viața poporului românesc din Ardeal. —

de

Jules Verne.

Premiat de „Academia franceză“.

Traducere, — unica autorizată de editorul proprietar francez — făcută

de

Victor Onișor.

Acest volum apărut tocmai acum, are 255+XII. pagini, în octav mare, de o eleganță rară la cărțile românești, și este împodobit cu

26 ilustrațiuni

admirabile, executate după clișeuri din Paris.

Prețul:

Edițiunea populară: 80 cr. + 5 cr. porto postal.

Edițiunea de lux: 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto.

Edițiunea de lux compactat: 2 fl. + 10 cr. porto.

Cel mai potrivit cadou e un „Castel“.

A se adresa direct la

Librăria „Tipografeiei“, soc. pe acțiuni,

Sibiu, strada Poplăcii nr. 15.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marshall.